

Liceu



Opera  
Barcelona

# Winterreise

BALLET PRELJOCAJ

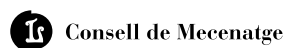
Amb el suport de / Con el apoyo de:

**Damm**  
Fundació

*Temporada 2021-2022*



# Fundació Gran Teatre del Liceu



## Patronat de la Fundació del Gran Teatre del Liceu

### President d'honor

Pere Aragonès García

### President del patronat

Salvador Alemany Mas

### Vicepresidenta primera

Natàlia Garriga Ibáñez

### Vicepresidenta segona

Víctor Francos Díaz

### Vicepresident tercer

Jordi Martí Grau

### Vicepresidenta quarta

Núria Marín Martínez

### Vocals representants de la Generalitat de Catalunya

Jordi Foz Dalmau, Irene Rigau Oliver, Josep Ferran Vives Gràcia, Àngels Barbarà Fondevila

### Vocals representants del Ministerio de Cultura y Deporte

Eduardo Fernández Palomares, Amaya de Miguel Toral, Joan Francesc Marco Conchillo, Santiago de Torres Sanahuja

### Vocals representants de l'Ajuntament de Barcelona

Marta Clari Padrós, Josep Maria Vallès Casadevall

### Vocal representant de la Diputació de Barcelona

Joan Carles Garcia Cañizares

### Vocals representants de la Societat del Gran Teatre del Liceu

Javier Coll Olalla, Manuel Busquet Arrufat, Ignasi Borrrell Roca, Josep Maria Coronas Guinart, Àgueda Viñamata y de Urruela

### Vocals representants del Consell de Mecenatge

Luis Herrero Borque, Elisa Durán Montolíó, José Manuel Casas Aljama, Alfonso Rodés Vilà

### Patrons d'honor

Josep Vilarasau Salat, Manuel Bertrand Vergès

### Secretari no patró

Joaquim Badia Armengol

### Director general

Valentí Oviedo Cornejo

## Comissió Executiva de la Fundació del Gran Teatre del Liceu

### President

Salvador Alemany Mas

### Vocals representants de la Generalitat de Catalunya

Natàlia Garriga Ibáñez, Jordi Foz Dalmau

### Vocals representants del Ministerio de Cultura y Deporte

Amaya de Miguel Toral, Antonio Garde Herce

### Vocals representants de l'Ajuntament de Barcelona

Jordi Martí Grau, Marta Clari Padrós

### Vocal representant de la Diputació de Barcelona

Joan Carles Garcia Cañizares

### Vocals representants de la Societat del Gran Teatre del Liceu

Javier Coll Olalla, Manuel Busquet Arrufat

### Vocals representants del Consell de Mecenatge

Luis Herrero Borque, Elisa Durán Montolíó

### Secretari

Joaquim Badia Armengol

### Director general

Valentí Oviedo Cornejo



**Liceu**  
Opera  
Barcelona

**Amb vosaltres fem gran el Liceu.  
Moltes gràcies!**

**Juntos seguiremos haciendo  
historia. ¡Muchas gracias!**

Temporada artística

---



FUNDACIÓN  
MUTUAMADRILEÑA



Fundación  
BBVA



bankinter.



idealista



mesoestetic®

PAU GASOL



vueling®

accenture



Caixa d'Enginyers

CEMENTOS MOLINS

Coca-Cola

COMSA  
CORPORACIÓN



Cualtis

EDM

eurofragrance

ferrovial  
servicios

Fundació  
FLUIDRA  
Llegat Joan Planes

LOEWE  
FUNDACIÓN

FUNDACIÓ  
CASTELL DE PERALADA

helvetia



indra



proclinic

sabaº

Petit Liceu i/y LiceuAprèn

---

  
Fundació "la Caixa"

Fundació  
Música  
Ferrer-Salat  
Empowering people through music since 1982

FUNDACIÓ  
CONSERVATORI  
LICEU

FUNDACION  
ACS

GRIFOLS

enagas

F B A  
Fundació Bosch Aymerich

ZF | CONSORCI  
barcelona  
ZONA FRANCA

inibsa

moventia  
anunciament des de 1923

FC BARCELONA

Bonpreu  
ESCLAT

LiceUnder35

---

SEAT  
MÓ  
URBAN MOBILITY

Telefónica

TimeOut  
BARCELONA

MISTINGUETT®  
VALLFORMOSA

LiceuApropa

---

aena

GRIFOLS

Agbar

gruposifu  
Facility Services & Management

CUATRECASAS

LOTERÍAS  
Y APUESTAS DEL ESTADO

Col·laboren / Colaboran

---

**HAYAS**  
MEDIA GROUP

**FGC**  
Ferrocarrils  
de la Generalitat  
de Catalunya

*renfe*

**signify**  
the meaning of light

nexia | econocom

hispasat<sup>•</sup>

**ALMA**  
Barcelona

**CATALONIA**  
• HOTELS & RESORTS •

**EL PALACE**  
BARCELONA

**EUROSTARS**  
HOTELS

**FRIT**  
RAVICH

*Gramona*

**GRUNDIG**

**JARCLOS**

**MANDARIN ORIENTAL**  
BARCELONA

**MONTIBELLO**  
EXPERIENCE BEAUTY

**SINGULARIS**  
El catering de autor

**SUMARROCA**

Mitjans de comunicació / Medios de comunicación

---

**LA VANGUARDIA**

**el Periódico**

**ara.cat**

**3 CATALUNYA**  
RÀDIO

**rtve**  
Catalunya

**TimeOut**  
BARCELONA

**SpainMedia.**

**COPE**  
CATALUNYA

**SEI2 CATALUNYA**

**ONDA**  
CERO

**EL PUNT**  
**AVUI+**

**MAIN**

**ABC**

**ÓA** ÒPERA  
ACTUAL

**RAC1**

**EL PAÍS**

**theNBP**  
**THE NEW BARCELONA POST**

**Clear Channel**

**Benefactors / Benefactores**

---

Carlos Abril  
 Muntsa Alcañiz  
 Salvador Alemany  
 Fernando Aleu  
 José Aljaro  
 Lidia Arcos  
 Esperanza Aubert  
 Josep Balcells  
 Mercedes Barceló  
 Elena Barraquer  
 Joaquim Barraquer  
 Rafael Barraquer  
 David Barroso  
 Núria Basi  
 Mercedes Basso  
 Carmen Bastardas  
 Manuel Bertran  
 Manuel Bertrand  
 Agustí Bou  
 Josep M. Bové  
 Carmen Buqueras  
 Marc Busquets  
 Cucha Cabané  
 Jordi Calonge  
 Joan Camprubi  
 Montserrat Cardelús  
 Alejandro Caro  
 Aurora Catà  
 Ramon Centelles  
 Guzmán Clavel  
 Sergio Corbera  
 Javier Cornejo  
 Rosa Cullell  
 Lluís de la Rosa  
 M. Dolors i Francesc  
 Meya Durall  
 Francisco Egea  
 Lorena Encabo  
 Fernando Encinar  
 Joan Esquirol  
 Patricia Estany  
 Marisa Falcó  
 Magda Ferrer-Dalmau  
 Inés Fisas

Albert Foraster  
 Mercedes Fuster  
 José Gabeiras  
 Jorge Gallardo  
 Víctor García  
 Albert Garriga  
 Pau Gasol  
 Francisco Gaudier  
 Anna Gener  
 Lluís M. Ginjaume  
 Ezequiel Giró  
 Enric Girona  
 M. Inmaculada Gómez  
 Andrea Gömöry  
 Casimiro Gracia  
 Jaume Graell  
 Quica Graells  
 Ainhoa Grandes  
 Francisco A. Granero  
 Pere Grau  
 Calamanda Grifoll  
 Poppy Grijalbo  
 Francesca Guardiola  
 Maria Guasch  
 Albert Hernández  
 Bernardo Hernández  
 Mario Herrera  
 Pepita Izquierdo  
 Gabriel Jené  
 Andrés Kuperman  
 Mónica Lafuente  
 Sofia Lluch  
 Rodrigo López de Armentia  
 Santiago Lucas  
 Ma. Teresa Machado  
 Waltraud Maczassek  
 Rocio Maestre  
 Carmen Marsá  
 Mercedes Marsol  
 Esther Mas  
 Jaume Mercant  
 Josep Milian  
 Inma Miquel  
 Verónica Mimoun

José M. Mohedano  
 Alexandra Molina-Martell  
 Juan Molina-Martell  
 Joan Molins  
 Victòria Moncunill  
 Felipe Morenés  
 Josep Oliu  
 Victoria Parera  
 M. Carmen Pous  
 Julia Puig  
 Marian Puig  
 Martina Priebe  
 Victòria Quintana  
 Juan B. Renart  
 Francisco Reynolds  
 Blanca Ripoll  
 Miquel Roca  
 Pedro Roca-Cusachs  
 Alfonso Rodés  
 Gonzalo Rodés  
 Josep Sabé  
 Francisco Salamero  
 Josep Ll. Sanfeliu  
 Esperanza Schröder  
 Claudia Segura  
 Maria Soldevila  
 Rafael Soldevila  
 Jordi Soler  
 Karen Swenson  
 Manuel Terrazo  
 August Torà  
 Ernestina Torelló  
 Carlos Torres  
 Josep Turró  
 Joan Uriach  
 Joaquim Uriach  
 Marta Uriach  
 Manuel Valderrama  
 Gloria Ventós  
 Josep Viader  
 Josep Vilarasau  
 Maria Vilardell †  
 Salvador Viñas

**Amb vosaltres fem gran el Liceu.**

**Moltes gràcies!**

**Juntos seguiremos haciendo  
historia. ¡Muchas gracias!**



**Liceu**  
Opera  
Barcelona

**Índex /  
Índice**

**10**

—  
Fitxa tècnica  
Ficha técnica

**11**

—  
Fitxa artística  
Ficha artística

Ballarins  
Bailarines

**13**

—  
Programa

**19**

—  
*Winterreise*  
creació 2019  
*Winterreise*  
creación 2019

Angelin Preljocaj

**26**

—  
La dolça poètica d'un  
viatge cap al no-res  
La dulce poética de  
un viaje hacia la nada

Valèria Gaillard

**33**

—  
Biografies  
Biografías

## **Temporada 2021 / 22**





# RECEPTA ORIGINAL DEL 1876

100% INGREDIENTS NATURALS. SENSE SULFITS AFEGITS, NI ADDITIUS, NI CONSERVANTS



Estrella Damm en recomana el consum responsable. 5,4°

# Winterreise

PRELJOCAJ / SCHUBERT

Peça per a 12 ballarins creada el 2019  
Pieza para 12 bailarines creada en 2019

## Estrenes: Estrenos:

El 24 de gener de 2019 amb el Ballet de La Scala de Milà

El 24 de enero de 2019 con el Ballet de La Scala de Milán

L'1 de juliol de 2019 amb el Ballet Preljocaj en el marc del Festival Montpellier Danse

El 1 de julio de 2019 con el Ballet Preljocaj en el marco del Festival Montpellier Danse

Novembre	Noviembre de 2021	Torn Turno
5	19 h	DANSA
6	18 h	F
8	19 h	A
9	19 h	H
10	19 h	PA

**Durada aproximada:** 1h 15min  
**Duración aproximada:** 1h 15min

## **Fitxa artística / Ficha artística**

### **Coreografia / Coreografía**

Angelin Preljocaj

### **Música**

Franz Schubert, *Die Winterreise*

### **Escenografia / Escenografía**

Constance Guisset

### **Il·luminació / Iluminación**

Éric Soyer

### **Vestuari / Vestuario**

Angelin Preljocaj

### **Realització del vestuari / Realización del vestuario**

Eleonora Peronetti

### **Bariton / Barítono**

Thomas Tatzl

### **Pianista**

James Vaughan

## **Ballarins / Bailarines**

Angela Alcantara

Baptiste Coissieu

Matt Emig

Isabel García López

Florette Jager

Erwan Jean-Pouvreau

Lin Yu-Hua

Zoë McNeil

Tommaso Marchignoli

Nuriya Nagimova

Redi Shtylla

Cecilia Torres Morillo

**Adjunt a la direcció artística /  
Adjunto a la dirección artística**

Youri Aharon Van den Bosch

**Assistent repetidora / Asistente repetidora**

Cécile Médour

**Direcció tècnica / Dirección técnica**

Luc Corazza

**Regidor general i de so / Regidor general  
y de sonido**

Mathieu Viallon

**Regidor d'il·luminació / Regidor de  
iluminación**

Anaïs Silmar

**Regidor d'escenari / Regidor de escenario**

**Maquinista**

Mario Domingos

**Sastreria / Sastrería**

Juliette Corazza

**Commissionat per / Comisionado por**

La Scala de Milà / La Scala de Milán

**Producció / Producción**

Ballet Preljocaj

**Coproducció / Coproducción**

Festival Montpellier Danse 2019, Les  
Théâtres - Grand Théâtre de Provence

**Creació / Creación**

Les Salins - Scène Nationale de Martigues

Le Ballet Preljocaj / Centre Chorégraphique National està subvencionat pel Ministère de la culture et de la communication - DRAC PACA, la Région Sud -Provence-Alpes-Côte d'Azur, el Département des Bouches-du-Rhône, la Métropole Aix-Marseille Provence / Territoire du Pays d'Aix et la Ville d'Aix-en-Provence. Rep també el recolzament del Groupe Partouche - Casino Municipal d'Aix-Thermal, així com de particulars, empreses mecenes i col·laboradors.

Le Ballet Preljocaj / Centre Chorégraphique National està subvencionado por el Ministère de la culture et de la communication - DRAGÓN PACA, la Région Sur -Provence-Alpes-Côte d'Azur, el Département des Bouches-Ileva-Rhône, la Métropole Aix-Marseille Provence / Territoire du Pays d'Aix et la Ville d'Aix-en-Provence. Recibe también el apoyo del Groupe Partouche - Casino Municipal de Aix-Thermal, así como de particulares, empresas mecenas y colaboradores.

## Programa

### **Franz Schubert (1797-1828):**

*Winterreise (Viatge d'hivern)*, D 911

Cicle de lieder basats en poemes  
de Wilhelm Müller, D 911

1. **Gute Nacht** – Bona nit
2. **Die Wetterfahne** – El penel
3. **Gefrorne Tränen** – Llàgrimes gelades
4. **Erstarrung** – Congelació
5. **Der Lindenbaum** – El tell
6. **Wasserflut** – Diluvi
7. **Auf dem Flusse** – Damunt el riu
8. **Rückblick** – Rememrança
9. **Irrlicht** – Foc follet
10. **Rast** – Repòs
11. **Frühlingstraum** – Somni de primavera
12. **Einsamkeit** – Solitud
13. **Die Post** – El correu
14. **Der greise Kopf** – Testa d'ancià
15. **Die Krähe** – La gralla
16. **Letzte Hoffnung** – Darrera esperança
17. **Im Dorfe** – Al poble
18. **Der stürmische Morgen** –  
Matí tempestuós
19. **Täuschung** – Il·lusió
20. **Der Wegweiser** –  
L'indicador del camí
21. **Das Wirtshaus** -L'hostal
22. **Mut** – Coratge
23. **Die Nebensonnen** –  
Els parhelis
24. **Der Leiermann** –  
L'home del manubri

### 1. Bona nit

Com a estrany he arribat, com a estrany jo marxo.  
El maig em fou benèvol amb molts pomells de flors. Parlà d'amor la noia,  
la mare àdhuc de noces, mes ara el món és llòbrec, la neu cobreix la senda.

No puc triar el moment per al viatge idoni  
i enmig d'aquesta fosca m'he d'indicar el camí. L'ombra lunar fa via,  
com un company, amb mi i sobre el prat blanquí  
jo cerco el quest del cérvol.

Que havia d'esperar  
que ells em foragitessin?  
Que els gossos perduts lladrin en el portal de l'amo;  
l'amor deleja moure's  
-Déu ho ha establert així- de l'un a l'altre lloc.  
Amada, bona nit!

No vull pas despertar-te  
-torbaria el teu son-:  
no em sentiràs els passos, cloc  
suaument la porta.  
Als batents, mentre passo, t'escric jo: Bona nit!  
per tal que així t'adonis que jo he pensat en tu.

### 2. El penell

Com que el vent juga amb el penell damunt la casa de l'amada, m'imaginava il·lusament que al pobre fugitiu xiulava. Si abans aquest hagués notat el blasó alçat d'aquella casa, cert no hi hauria pas cercat un exemplar fidel de dona.

També el vent juga dins dels cors, com al teulat, amb menys renou.  
Per què indagueu el meu dolor?  
Promesa rica n'és la filla.

### 3. Llàgrimes gelades

Unes gelades gotes em roden cara avall. És que no m'he adonat que jo havia plorat?

Llàgrimes meves, oh!  
no sou ni tan sols tèbies sinó com el gel ertes  
i com el gebre fredes?

I amb tot brolleu de deus del pit tan ardentment com si volguéssiu fondre tot el gel de l'hivern!

### 4. Congelació

Cerco en la neu debades el rastre dels seus passos on, de braçat amb mi, recorregué el prat verd.

Jo vull besar aquest lloc, impregnar gel i neu  
amb el meu ardent plor fins a arribar a la terra.

On trobo jo una flor? On trobo l'herba verda?  
Les flors són ja marcides, la gespa és tota pàl·lida.

Ni un sol record podré endur-me'n jo d'ac?  
Quan els meus dolors callin qui em podrà parlar d'ella?

El meu cor és com mort, sa imatge hi és glaçada. Si es fongués ell de nou, la imatge fluiria!

### 5. El tell

Prop de la font i enfront la porta s'alça un tell.  
A l'ombra d'ell vaig rebre alguns dolcíssims somnis.

Graví a la seva escorça força amorosos mots.  
En joia i en dolor  
vers ell jo sempre he anat.

Prop d'ell avui calia passar-hi en l'alta nit. Enmig de la foscúria, he alçat vers ell els ulls.

Les branques mormolaven com si em volguessin dir: Company, acosta't, vine, repòs pots trobar aquí.

Els vents gelius bufaren batent-me en plena cara.  
Del cap fugí el capell  
i jo ni em vaig tombar.

Prou fa ja algunes hores que soc lluny d'aquell lloc i encara sento el murmurí: tu hauries pau allí!

### 6. Diluvi

Moltes llàgrimes dels ulls són caigudes en la neu;  
els seus freds borralons xuclen, sedegosos, l'ardent pena.

Mes, quan la gespa rebroti, bufarà d'allà un vent tebi que partirà el gel a trossos i fondrà la blanca neu.

Tu, que els anhels em coneixes, digues, neu, on va el teu pas?  
Segueix sols les meves llàgrimes, el rierol trobaràs.

Hi travessaràs la vila,  
gais carrers, amunt i avall. Quan sentis bullir les llàgrimes, és la casa de l'amada.

### 7. Damunt el riu

Tant que joliu brogies, riu clar i impetuós! Ara t'has fet silent, no dones cap adeu.

Amb dura i erta crosta tot tu t'has recobert  
i estàs glaçat i immòbil estès  
damunt l'arena.

Gravo en la teva capa amb una pedra aguda el nom de l'estimada així com dia i hora:

el jorn del primer encontre, el jorn del comiat  
i encercla noms i dates un fracturat anell.

Cor meu, en aquest riu no hi veus la teva imatge?  
Sota la teva crosta  
no creix un fort corrent?

### 8. Remembrança

Em cremen les plantes dels peus encar que petgi glaç i neu.  
Reprendre alè jo no voldria fins que les torres no vegés.

Com que topava amb tots els rocs, de la ciutat pressós eixia.  
Boles, granís de cada casa, al meu barret m'han tirat gralles.

Tu m'has rebut ben altrament, oh ciutat de la inconsistència! Als finestrals blancs, emulant-se, alosa i rossinyol cantaven.

Florien els tells corpulents, els clars corrents, sonors, brogien, dos ulls de noia s'ablaven...  
I tot allò per tu, company!

Quan em recordo d'aquell dia, voldria encara mirar enrere, retornar allà altre cop els passos i estar callat davant sa casa.

### 9. Foc follet

Vers profundíssims avencs un foc follet m'atragué: com trobaria sortida,  
no em donava pas turment.

Soc avesat prou a perdre'm, cada camí du al seu terme: nostres goigs, nostres dolors, tot és joc d'un foc follet!

Pel llit eixut d'un barranc he baixat quietament.  
Els rius atenyen el mar, cada dolor el seu sepulcre..

### 10. Repòs

Sols quan em poso a reposar veig quan cansat estic.  
Em mantingué alegre trescar per inhòspits camins.

Els peus no volien repòs  
-feia fred per parar-se-, el muscle no sentia pes,  
m'ajudà el torb a moure'm.

Dintre del cau d'un carboner hi he trobat jo recer,  
però els meus membres no descansen: tant cremen llurs ferides!

Tu també en brega i embats, cor, fogós i temerari,  
en calma sols sents el teu cuc d'ardent picada moure's!

### 11. Somni de primavera

He somiat flors policromes, com les que esclaten sols al maig, he somiat verdes prades i alegres reflets d'ocells.

I, quan els galls cantaven, jo ja estava despert;  
feia fred i era fosc i els corbs del teulat grallaven.

Però, allà a la finestra qui hi dibuixava les fulles?  
Rieu del somiador que veié flors a l'hivern?

He somiat, per amor, amor, una noia bella i encara cors i besos, joia i felicitat.

I, quan els galls cantaven, estava el cor despert;  
ara sec ací sol i recordo aquest somni.

De bell nou tanco els ulls, batega ardent el cor.  
Quan hi haurà al finestral fulles?  
Quan l'estimada abraçaré?

### 12. Solitud

Talment un núvol tèrbol pel cel seré viatja  
quan al cim dels avets una aura feble alena,

així faig jo camí  
amb passes indolents per la joiosa vida, soliu i menystingut.

Quin aire tan calmat! Quin món tan lluminós!  
Quan bramà la tempesta no era tan dissortat!

### 13. El correu

Sona al carrer el corn del correu.  
Què tindrà que amb tanta força esclata, cor meu?

Per tu no du el correu cap carta.  
Per què, estranyament, doncs, t'angoixes, cor meu?

Cert, ve el correu de la ciutat on jo tenia l'estimada,  
cor meu!

Vols, un sol cop, donar una ullada i preguntar què passa allà,  
cor meu?

### 14. Testa d'ancià

Havia dat un blanc aspecte el gebre als meus cabells; em creia que era un ancià  
i em satisfieia molt.

Però aviat ella es va fondre, de nou tinc cabells negres. La meva joventut m'aterra. Que lluny, ai!, del sepulcre!

Des del ponent fins a l'aurora s'encanudeixen testes.  
Mes -qui ho creurà?- no així la meva en tot aquest viatge.

### 15. La gralla

De la ciutat havia eixit junt amb mi una gralla. fins avui sempre ha volat entorn el meu cap.

Oh, gralla, admirable ocell, no vols tu deixar-me?  
Creus que aviat com a botí el meu cos pots prendre?

No aniré gaire més lluny amb el meu bastó.  
Que, per fi, gralla, jo vegi lleialtat fins a la mort!

### 16. Darrera esperança

Encara es veuen als arbres unes fulles virolades i estic sovint prop dels arbres fent volar el meu pensament.

Miro devers una fulla, la meua esperança hi penjo; si el vent mou la meua fulla també tot jo m'estremeixo.

Ah! I, si cau la fulla a terra, amb ella cau l'esperança; caic llavors jo també a terra plorant l'esperança morta.

### 17. Al poble

Lladren els mastins, ressonen cadenes, reposen els homes en els seus llits, somien coses que encara no tenen, en el bé i en el mal ells es recreen.

De bon matí serà tot fosc. Llur part n'hauran fruit, però, i esperaran de nou trobar-ho cap reclinats en llurs coixins.

Oh, bordeu-me, mastins insomnes, no em deixeu reposar a l'hora del son! Ja he fet la creu a tots els somnis. Per què he d'atardar-me amb els dorments?

### 18. El matí tempestuós

Com rompé la tempesta el lívid vel del cel! Parracs de núvols volen, a claps, en feble lluita.

I flames de foc roges avancen enmig d'ells. D'això en dic jo un matí d'acord amb el meu ànim!

Veü el meu cor al cel pintat el seu retrat: no hi ha res més que hivern, hivern geliu i cru!

### 19. Il·lusió

Alegrement davant meu dansa una llum que segueixo arreu. Ho faig gustós, malgrat jo sàpiga que sedueix el caminant.

Ah! El qui, com jo, és tan miserable de grat es lliura al truc llampant que, enllà de gel i nit i espant li mostra una llar clara i càlida.

I una persona amada dins. Només d'engany rebo profit!

### 20. L'indicador del camí

Per què evito jo els camins transitats pels vianants i recerco ocults atalls entre altes penyes nevades?

Tanmateix, res no he comès que hagi de témer jo els homes. Quin afany, doncs, insensat m'impulsa vers els ermots?

Hi ha senyals en els camins indicadors de ciutats, mes jo camino soliu, sens repòs, cercant repòs.

Veig dreçat un senyal fix enfront del meu esguard; un camí cal que recorri pel qual cap no ha retornat.

### 21. L'hostal

Al clos d'un cementiri em duia el meu camí. Ací puc allotjar-me, pensava dintre de mi.

Verdes corones fúnebres podrien ser el senyal que al vianant inviten a entrar en el fresc hostal.

Les cambres de la casa són plenes totalment? Tot atuit em trobo, ferit de mort greument.

Oh tu, cruel posada, no em vols encara a mi? Enllà, doncs, a fer via, bastó del meu camí!

### 22. Coratge

Si em vola neu per la cara, cap avall l'espolsó.

Si el meu cor dins el pit parla, canto espavilat i alegre.

No escolto pas el que em diu, he clos les oïdes; no sento pas el seu plany, el plany és de necis.

Content avanço pel món contra el vent i el temps.

Si cap déu no hi ha a la terra, som nosaltres déus!

### 23. Els parhelis

He vist tres sols plantats al cel. Molt temps els he esguardats, ulls fets, i ells també estaven tan immòbils com no volent abandonar-me.

Oh, els meus sols no sou pas vosaltres! Resplendiu, doncs, en altres rostres! Adés encara tres en tenia, ara s'han post els dos millors.

Així els seguís també el tercer! Jo en la foscor estaré millor.

### 24. L'home del manubri

Al darrere el poble hi ha un home amb un manubri que amb uns dits immòbils fa girar la música. Descalç sobre el gel, camina i vacil·la i el platet que du sempre roman buit.

No el volen sentir ni fixar-se en ell i grunyen els gossos entorn del vellet.

Mes ell no s'immuta, que tots vagin fent, fa girar el manubri incansablement.

Oh vell admirable, puc venir jo amb tu? Faràs, als meus cants, rodar el teu manubri?

Text de Wilhelm Müller  
Traducció al català  
de Jordi Mas Antón



Winterreise - Preljocaj

[Tornar a l'índex /](#)  
[Volver al índice](#)

Winterreise © Jean-Claude Carbonne



Winterreise - Preljocaj

[Tornar a l'índex /](#)  
[Volver al índice](#)

Winterreise © Jean-Claude Carbonne



# *Winterreise* creació 2019

*Winterreise* creació 2019

**Angelin Preljocaj**

*Winterreise*, un ballet per a 12 ballarins que manté el títol original del cicle de lieder més famosos de Franz Schubert, plasma les imatges evocades pel poema de Wilhelm Müller, el seu impressionisme romàntic, així com les emocions i els sentiments que transmet. La base dramàtica-coreogràfica és la d'un llarg suïcidi al ralenti. Un home vol morir i es deixa endur en un viatge d'hivern: tot allò que veu i cada persona amb qui es troba el condueixen cap a un final causat per un amor perdut. Cap ballarí en particular interpreta el viatger solitari; al contrari, els canvis constants en la seva personalitat i les diverses maneres d'apropar-se als altres s'expressen a través de solos i duets, així com a través del conjunt d'intèrprets. El

*Winterreise*, ballet para 12 bailarines que mantiene el título original del ciclo de lieder más famoso de Franz Schubert, plasma las imágenes evocadas por el poema de Wilhelm Müller, su impresionismo romántico así como las emociones y sentimientos que transmite. La base dramático-coreográfica es la de un largo suicidio al ralenti. Un hombre quiere morir y se deja llevar en un viaje de invierno: todo lo que ve, toda persona con quien se topa le llevan hacia ese final causado por un amor perdido. Ningún bailarín en particular interpreta al viajero solitario; al contrario, los cambios constantes en su personalidad y sus distintas formas de abordar a los demás se expresan a través de solos y de dúos, así como por el conjunto de intérpretes. El viajero es un hombre

Winterreise © Jean-Claude Carbonne



Winterreise © Jean-Claude Carbonne

viatger és un home, però podria ser el mateix Schubert, el seu costat femení o fins i tot una dona. La dramaturgia coreogràfica del ballet ens permet moure'ns entre gèneres, del masculí al femení. I encara més: si estirem el fil de l'ambigüitat, la mort cap a la qual es dirigeix el viatger podria ser merament hipotètica o coincidir fins i tot amb la dolça mort (ben coneguda metàfora de l'orgasme); és a dir, amb la recerca d'un delit final. L'escenografia, el vestuari i el joc de llums accentuen encara més l'atmosfera de malenconia romàntica del ballet, en la qual el gaudi del patiment va acompanyat d'una concepció de la mort com a plaer. En aquest viatge hi predomina el negre, però, igual que en el poema de Müller, emergeix

pero podría ser el propio Schubert, su lado femenino o incluso una mujer. La dramaturgia coreográfica del ballet permite transitar entre géneros, del masculino al femenino. Y más aún: tirando del hilo de la ambigüedad, la muerte hacia la que se dirige el viajero podría ser meramente hipotética o coincidir incluso con la muerte dulce (metáfora muy conocida del orgasmo); es decir, con la búsqueda de un gozo final. Escenografía, vestuario y el juego de luces acentúan aún más la atmósfera de melancolía romántica del ballet, en el que el deleite en el sufrimiento va acompañado de una concepción de la muerte como placer. El negro predomina en el viaje pero, al igual que en el poema de Müller, aflora la esperanza y cierta luminosidad, aunque muy débil. Sobre el

l'esperança i una certa lluminositat, tot i que molt fràgil. A l'escenari assistim a una progressió que va des del color més fosc fins a certs traços romàntics que, finalment, esdevenen colors tènues. L'aparència del color equival a una mena de miratge, com passa enmig del desert, quan hom té la impressió de veure aparèixer un oasi i pensa que se salva, però no és més que una il·lusió. Seguint el llenguatge musical schubertià, tan ric en subtileteses rít-

escenario, asistimos a una progresión que va del color más sombrío a ciertos trazos románticos que finalmente se convierten en colores tenues. La aparición del color equivale a una suerte de espejismo, tal y como ocurre en pleno desierto, cuando uno tiene la impresión de ver aparecer un oasis y se cree salvado pero no es más que una ilusión. Al ceñirse al lenguaje musical schubertiano, tan rico en sutilezas rítmicas, el protagonista y las







miques, el protagonista i les múltiples facetes del seu ésser personificat per la resta de ballarins participen en la creació d'una possible salvació que sempre serà irreal. Així, el viatger pot seguir el seu camí, però no és més que un pas en fals: inevitablement tornarà a la desesperança.

múltiples facetas de su ser personificadas por el resto de bailarines participan en la creación de una posible salvación que siempre será irreal. Así, el viajero puede continuar su camino pero no es más que un paso en falso: regresará ineludiblemente a su desesperanza.



# La dolça poètica d'un viatge cap al no-res

La dulce poética de un viaje hacia la nada

---

**Valèria Gaillard**

Crítica de dansa / Crítica de danza

Gotthold Ephraim Lessing es fregaria les mans davant d'aquest *Winterreise* que arriba al Gran Teatre del Liceu per reactivar la pregunta per les correspondències entre les arts. Tot va començar, com aquell qui no vol la cosa, amb un encàrrec. Frédéric Olivieri, director del Teatro alla Scala de Milà, va demanar a un dels coreògrafs francesos de més renom internacional, Angelin Preljocaj (París, 1957), que posés fil a l'agulla per crear un nou ballet per a la companyia de dansa del teatre.

*Winterreise* finalment es va estrenar a Milà el 24 de gener del 2019. Era la primera creació de Preljocaj per al Ballet de La Scala, que tanmateix ja havia estrenat a Itàlia tres dels seus treballs més emblemàtics: *Annonciation* (1995), *Le Parc* (1994) i *La Stravaganza* (1997). Aquesta darrera coreografia, juntament amb *Spectral Evidence* (2013), és precisament la que es va poder veure al Gran Teatre del Liceu el febrer del 2017, quan el Ballet Preljocaj —amb seu a l'edifici Pavillon Noir ('Bandera Negra') d'Aix de Provença—, va debutar al teatre de la Rambla, tot s'ha de dir, amb una calurosa acollida per part del públic.

Dotze ballarins, com dotze mesos té l'any, interpreten aquesta peça que preserva la intimitat de composició de Franz Schubert publicada el 1828 creant una atmosfera delicada i poètica en la qual els espectadors també s'hi veuen arrossegats. L'objectiu de Preljocaj, i per això afirma que va triar aquesta partitura, va ser precisament emprendre un viatge d'hivern que no deixa ningú indiferent perquè "s'assembla a la vida mateixa". Des del put de vista espacial, el coreògraf ha imaginat un jardí d'hivern on l'ordre natural és present

Gotthold Ephraim Lessing se deleitaria ante este *Winterreise* que llega al Gran Teatre del Liceu para reactivar la pregunta por las correspondencias entre las artes. Todo empezó, como quien no quiere la cosa, con un encargo. Frédéric Olivieri, director del Teatro alla Scala de Milán, pidió a uno de los coreógrafos franceses de mayor renombre internacional, Angelin Preljocaj (París, 1957), que se pusiera manos a la obra para crear un nuevo ballet para la compañía de danza del teatro.

*Winterreise* finalmente se estrenó en Milán el 24 de enero de 2019. Era la primera creación de Preljocaj para el Ballet de La Scala, que, sin embargo, ya había estrenado en Italia tres de sus trabajos más emblemáticos: *Annonciation* (1995), *Le Parc* (1994) y *La Stravaganza* (1997). Esta última coreografía, junto con *Spectral Evidence* (2013), es precisamente la que se pudo ver en el Gran Teatre del Liceu en febrero de 2017, cuando el Ballet Preljocaj —con sede en el edificio Pavillon Noir ('Bandera Negra') de Aix-en-Provence—, debutó en el teatro de la Rambla, todo hay que decirlo, con una calurosa acogida por parte del público.

Doce bailarines, como doce meses tiene el año, interpretan esta pieza que preserva la intimidad de la composición de Franz Schubert publicada en 1828 creando una atmósfera delicada y poética en la que los espectadores también se ven arrastrados. El objetivo de Preljocaj, y por eso afirma que escogió esta partitura, fue precisamente emprendre un viaje de invierno que no deja a nadie indiferente porque "se parece a la vida misma". A nivel espacial, el coreógrafo ha imaginado un jardín de invierno en que el orden natural está pre-

i també la perspectiva de les estacions que vindran, com una alenada d'aire fresc.

Durant l'hora i vint que dura aquest viatge simbòlic, els ballarins no il·lustren — això hauria estat decebedor— els poemes de Wilhelm Müller sobre els quals es va basar Schubert, sinó que els prenen com a trampolí per pujar a la muntanya russa dels sentiments que provoca un desengany amorós, tot plegat amb la mort planejant com l'espasa de Damocles sobre el cap. No oblidem que Schubert va compondre aquests *lieder* quan tan sols tenia 31 anys, però amb la Dama de la Daga trepitjant-li els talons. Va ser enllestir la partitura i adieu. La melancolia —omnipresent—, però també la catarsi del comiat, dona pas a un flux d'emocions que el coreògraf francès explora sense ser indiferent a l'entorn que les embolcalla. La fatalitat del destí — la mort— es fa palesa en la interpretació dels ballarins que van alternant al llarg de les 24 cançons del cicle solos, duos, trios i *ensembles* en un ballar sense mirada, o, més aviat, amb una mirada girada cap a endins, de paper assecant. Les cordes de l'emoció es materialitzen en les tensions entre els cossos que dibuixen figures que recorden el grup escultòric hel·lenístic *Laocoont i els seus fills* que tant va fascinar Lessing. El poeta alemany del segle XVIII s'hi va inspirar per a la seva cèlebre anàlisi, en la qual establia l'especificitat de l'escriptura com a art temporal enfront de les aleshores preeminents pintura i escultura com a arts espacials. En aquest *Winterreise* ballat, Lessing hi hauria vist la comunió de les dues coordinades —temporal i espacial— per copsar un dels sentiments més punyents: el dolor. Això no obstant, Preljocaj,

sente y también la perspectiva de las estancias que vendrán, como una bocanada de aire fresco.

Durante la hora y veinte que dura este viaje simbólico, los bailarines no ilustran —de ser así, hubiese sido decepcionante— los poemas de Wilhelm Müller en los que se basó Schubert, sino que los toman como trampolín para subir a la montaña rusa de los sentimientos que provoca un desengaño amoroso, todo ello con la muerte planeando cual espada de Damocles sobre la cabeza. No olvidemos que Schubert compuso estos *lieder* con tan solo 31 años, pero con la Dama de la Daga pisándole los talones. Fue terminar la partitura y listos. La melancolía —omnipresente—, pero también la catarsis de la despedida, da paso a un flujo de emociones que el coreógrafo francés explora sin ser indiferente al entorno que las rodea. La fatalidad del destino —la muerte— es evidente en la interpretación de los bailarines que van alternando a lo largo de las 24 canciones del ciclo solos, dúos, trios y *ensembles* en un bailar sin mirada, o, mejor dicho, con una mirada hacia dentro, de papel secante. Las cuerdas de la emoción se materializan en las tensiones entre los cuerpos que dibujan figuras que recuerdan al grupo escultórico helenístico *Laocoonte y sus hijos* que tanto fascinó a Lessing. El poeta alemán del siglo XVIII se inspiró en él para su cèlebre análisis, en el que establecía la especificidad de la escritura como arte temporal frente a las entonces preeminentes pintura y escultura como artes espaciales. En este *Winterreise* bailado, Lessing habría visto la comunió de las dos coordinadas —temporal y espacial— para captar uno de los sentimien-



Winterreise © Jean-Claude Carbonne



Winterreise © Jean-Claude Carbonne

un bucaner ancorat al segle XXI, no carrega el dramatisme sinó que el neutralitza, tot recurrent a la bellesa i a la sensualitat per contrarestar el suplici de la pèrdua.

De fet, el 2017 el coreògraf ja explorava el tema de la mort a *Still Life*, una reflexió cinètica sobre el pas del temps i la vacuitat de les passions, partint de l'estètica dels bodegons en la història de l'art. De la seva banda, *Winterreise* ha estat font d'inspiració de creadors de tots els horitzons; sense anar més lluny, el mateix Gran Teatre del Liceu acollia el juliol passat la instal·lació de l'artista japonesa Chiharu Shiota, *Last Hope*, en què descabdellava el fil de la memòria, la força del silenci i l'art sobre la mort. En dansa, el *Viatge d'hivern* de Schubert també ha donat lloc a diverses coreografies. Destaca la de John Neumeier, estrenada el 16 de desembre del 2001 amb l'Hamburg Ballet i que va comptar amb el ballarí català Aleix Martínez com a solista en la reposició del 2015. Aquesta versió, més teatral i centrada en l'experiència moderna de la soledat, va basar-se en la partitura orquestrada de Hans Zender del 1993 per a tenor i petita orquestra. Més recentment, el febrer del 2018, el coreògraf alemany Christian Spuck va estrenar el seu *Winterreise* amb el Ballet de Zuric, una peça guanyadora del Prix Benois de la Danse 2019. Angelin Preljocaj, per altra banda, ha optat per la interpretació musical en directe amb el baríton Thomas Tatzl i el pianista James Vaughan, músics amb els quals va estrenar el ballet a Itàlia fa dos anys. Val a dir que el baríton fa alguna petita incursió a l'escenari, però molt discreta, ja que hi predomina la presència dels ballarins.

tos más punzantes: el dolor. Sin embargo, Preljocaj, un bucanero anclado en el siglo XXI, no carga el dramatismo, sino que lo neutraliza, recurriendo a la belleza y a la sensualidad para contrarrestar el suplicio de la pérdida.

De hecho, en 2017 el coreógrafo ya exploraba el tema de la muerte en *Still Life*, una reflexión cinética sobre el paso del tiempo y la vacuidad de las pasiones partiendo de la estética de los bodegones en la historia del arte. Por su parte, *Winterreise* ha sido fuente de inspiración de creadores de todos los horizontes; sin ir más lejos, el propio Gran Teatre del Liceu acogía el pasado mes de julio la instalación de la artista japonesa Chiharu Shiota, *Last Hope*, en que desenredaba el hilo de la memoria, la fuerza del silencio y el arte sobre la muerte. En danza, el *Viaje de invierno* de Schubert también ha dado pie a diversas coreografías. Destaca la de John Neumeier, estrenada el 16 de diciembre de 2001 con el Hamburg Ballet y que contó con el bailarín catalán Aleix Martínez como solista en la reposición de 2015. Esta versión, más teatral y centrada en la experiencia moderna de la soledad, se basó en la partitura orquestrada de Hans Zender de 1993 para tenor y pequeña orquestra. Más recientemente, en febrero de 2018, el coreógrafo alemán Christian Spuck estrenó su *Winterreise* con el Ballet de Zúrich, una pieza ganadora del Prix Benois de la Danse 2019. Angelin Preljocac, por su parte, ha optado por la interpretación musical en directo con el barítono Thomas Tatzl y el pianista James Vaughan, músicos con los que estrenó el ballet en Italia hace dos años. Cabe destacar que el barítono hace

Com en la resta d'obres del coreògraf francès d'origen albanès, que tant es complau versionant els grans clàssics del repertori com creant de zero a partir de textos, com ara *Tightrope Walker*, una variació sobre un poema de Jean Genet, l'impacte visual és punyent i respon a una concepció holística de l'espectacle. Per aquest motiu sovint col·labora amb artistes visuals (Fabrice Hybert, Akira Kuroda, Nicole Tran...) o dissenyadors (com Jean-Paul Gaultier). L'escenografia, signada en aquest cas per Constance Guisset, combina diversos elements, com ara uns bocins de paper que omplen el terra de l'escenari i que els ballarins es llencen per damunt com una pluja de tristesa. Talment concebuts com a quadres abstractes, la il·luminació —Éric Soyer— potencia els claroscurs d'aquest recorregut vers el no-res, puntuat per un vestuari dissenyat pel mateix Angelin Preljocaj i que juga, per exemple, amb unes faldilles amples per als homes per aportar una certa vibració complementària als girs, o bé amb mallots que deixen al descobert braços i cames per despullar el moviment i mostrar-lo en la seva crua essència.

### **Contemporani sense renunciar a la bel·lesa**

Preljocaj, format en dansa clàssica però atret ràpidament cap al contemporani amb Karin Wahner a la Schola Cantorum, està com un peix a l'aigua tant amb el Ballet de La Scala com amb el New York City Ballet. Una de les seves composicions més celebrades, *Le Parc* (1994), representa la síntesi de l'estil acadèmic i alhora

alguna petita incursió en el escenari, pero muy discreta, ya que predomina la presencia de los bailarines.

Como en el resto de las obras del coreógrafo francés de origen albanés, que tanto se complace versionando grandes clásicos del repertorio como creando de cero a partir de textos, como *Tightrope Walker*, una variación sobre un poema de Jean Genet, el impacto visual es punzante y responde a una concepción holística del espectáculo. Por eso suele colaborar con artistas visuales (Fabrice Hybert, Akira Kuroda, Nicole Tran...) o diseñadores (como Jean-Paul Gaultier). La escenografía, firmada en este caso por Constance Guisset, combina varios elementos, como unos trozos de papel que llenan el suelo del escenario y que los bailarines se tiran por encima como una lluvia de tristeza. Concebidos como cuadros abstractos, la iluminación —Éric Soyer— potencia los claroscuros de este recorrido hacia la nada, puntuado por un vestuario diseñado por el propio Angelin Preljocaj y que juega, por ejemplo, con unas amplias faldas para los hombres para aportar cierta vibración complementaria a los giros, o bien con maillots que dejan al descubierto brazos y piernas para desnudar el movimiento y mostrarlo en su cruda esencia.

### **Contemporáneo sin renunciar a la belleza**

Preljocaj, formado en danza clásica pero atraído rápidamente hacia la contemporánea con Karin Wahner en la Schola Cantorum, se siente como pez en el agua tanto con el Ballet de La Scala como con el New York City Ballet. Una de sus com-

modern, un estil propi i intemporal que ha sabut abonar pacientment fins a convertir-se en un dels noms imprescindibles del panorama actual, fins i tot reivindicat pels mateixos francesos, que reclamen la seva presència en les companyies de casa. La seva estratègia ha estat explorar la “gramàtica del moviment” —com ell l’anomena—, amb els ulls clavats en l’actualitat creativa i el cor connectat amb el bategar immortal dels sentiments.

En aquesta obra clarament de maduresa en què supera el repte de fer visible a través de la dansa una de les peces més sòlides del repertori liederístic, què dic?, un monument de la música clàssica europea, amb una càrrega psicològica i emocional que gairebé es pot mastegar, Preljocaj juga la carta guanyadora: apropiant-se del viatge èpic proposat per Müller-Schubert projectant una mirada en la qual no manquen l’humor ni la lleugeresa. Vibrant de romanticisme, el *Winterreise* es converteix en les mans del coreògraf francoalbanès en un “llarg suïcidi al ralent?”, en què la melancolia, el dolor i el patiment adquireixen un altre to perquè es contempen des d’una perspectiva líquida: la mort s’embolcalla d’un vel estètic, se sublima per acabar convertida en una transformació vers... Tot plegat, amb una prosa abstracta —segell Pavillon Noir— però, alhora, desbordant de significat, la presència del qual no es deixa eclipsar per l’altra bellesa, la de la música de Schubert, sinó que la reforça i l’actualitza.

posiciones más celebradas, *Le Parc* (1994), representa una síntesis del estilo académico y, a la vez, moderno, un estilo propio e intemporal que ha sabido abonar pacientemente hasta convertirse en uno de los nombres imprescindibles del panorama actual, incluso reivindicado por los propios francesos, que reclaman su presencia en las compañías de casa. Su estrategia ha sido explorar la “gramática del movimiento” —como él la llama—, con los ojos clavados en la actualidad creativa y el corazón conectado con el latido inmortal de los sentimientos.

En esta obra claramente de madurez en que supera el reto de hacer visible a través de la danza una de las piezas más sólidas del repertorio liederístico, pero ¿qué digo?, un monumento de la música clásica europea, con una carga psicológica y emocional que casi puede masticarse, Preljocaj juega la carta ganadora: apropiarse del viaje épico propuesto por Müller-Schubert proyectando una mirada en la que no faltan el humor ni la ligereza. Vibrante de romanticismo, el *Winterreise* se convierte en las manos del coreógrafo franco-albanés en un “largo suicidio al ralent?” en que la melancolía, el dolor y el sufrimiento adquieren otro tono porque se contemplan desde una perspectiva líquida: la muerte se envuelve de un velo estético, se sublima para terminar convertida en una transformación hacia... Todo ello con una prosa abstracta —sello Pavillon Noir— pero, a la vez, desbordante de significado, cuya presencia no se deja eclipsar por la otra belleza, la de la música de Schubert, sino que la refuerza y la actualiza.



# Biografies / Biografías



## Angelin Preljocaj

Coreògraf / coreógrafo

**CAT.** Nascut a París, va començar a estudiar ballet clàssic abans de dedicar-se a la dansa contemporània, amb Karin Waehner. Més tard es va unir a Dominique Bagouet, abans de crear la seva pròpia companyia al desembre del 1984. Des d'aleshores ha creat més de 55 obres coreogràfiques, que van des de peces individuals fins a grans formacions. Ha rebut diversos premis i distincions, entre els quals destaquen el Benois de la Danse el 1995, el Bessie Award el 1997 o Les Victoires de la musique el 1997. Va debutar al Gran Teatre del Liceu la temporada 2016/17 amb el Ballet Preljocaj.

**CAST.** Nacido en París, comenzó a estudiar ballet clásico antes de dedicarse a la danza contemporánea, con Karin Waehner. Más tarde se unió a Dominique Bagouet, antes de crear su propia compañía en diciembre de 1984. Desde entonces, ha creado más de 55 obras coreográficas, que van desde piezas individuales hasta grandes formaciones. Ha recibido varios premios y distinciones, entre los que destacan el Benois de la Danse en 1995, el Bessie Award en 1997 o Les Victoires de la musique en 1997. Debutó en el Gran Teatre del Liceu la temporada 2016/17 con el Ballet Preljocaj.



## Constance Guisset

Escenògrafa / escenógrafa

**CAT.** Inicialment va estudiar Econòmiques i Empresàries a París, però l'any 2007 va fer un gir a la seva carrera per centrar-se en el món creatiu i es va graduar a l'École nationale supérieure de création industrielle de París. L'any 2008 va guanyar el Grand Prix du Design de la Ville de Paris, entre d'altres distincions. El 2009 va crear el seu propi estudi i va treballar per a diverses publicacions franceses, i, des d'aquell any, ha dissenyat l'escenografia per a espectacles com *Le funambule* i *The Nights* d'Angelin Preljocaj. Debuta al Gran Teatre del Liceu.

**CAST.** Inicialmente estudió Económicas y Empresariales en París, pero en 2007 dio un giro a su carrera para centrarse en el mundo creativo y se graduó en la École nationale supérieure de création industrielle de París. En 2008 ganó el Grand Prix du Design de la Ville de Paris, entre otras distinciones. En 2009 creó su propio estudio y trabajó para diversas publicaciones francesas, y, desde ese mismo año, ha diseñado la escenografía para espectáculos como *Le funambule* y *The Nights* d'Angelin Preljocaj. Debuta en el Gran Teatre del Liceu.



## Éric Soyer

Il·luminador / Iluminador

**CAT.** Va estudiar arquitectures efímeres a l'École Boule de París. Ha dissenyat escenografies i la il·luminació per a nombrosos directors i coreògrafs. Va treballar amb el director i escriptor Joël Pommerat l'any 1997, que va crear una vintena d'espectacles per a la companyia Louis Brouillard. Des del 2006 ha estat el responsable d'una desena de projectes per a Hermès, com ara *Salon de Musique*, que s'ha representat a escala internacional amb coreògrafs convidats com Shantala Shivalingappa, Raphaëlle Delaunay i Hofesh Shechter, entre d'altres. Debuta al Gran Teatre del Liceu.

**CAST.** Estudió arquitecturas efímeras en la École Boule de París. Ha diseñado escenografías y la iluminación para numerosos directores y coreógrafos. Trabajó con el director y escritor Joël Pommerat en 1997 y creó una veintena de espectáculos para la compañía Louis Brouillard. Desde 2006 ha sido el responsable de una decena de proyectos para Hermès, tales como *Salon de Musique*, que se ha representado a nivel internacional con coreógrafos invitados como Shantala Shivalingappa, Raphaëlle Delaunay y Hofesh Shechter, entre otros. Debuta en el Gran Teatre del Liceu.



## Thomas Tatzl

Baix-baríton / Bajo-barítono

**CAT.** Nascut a Àustria, va estudiar a la Universitat de Música i Arts Dramàtiques de Graz i després a Viena, on va treballar amb Karlheinz Hanser. Va debutar a Viena interpretant Papageno (*La flauta màgica*) i Harlequin (*Ariadne auf Naxos*) a Munic. Dirigit per Laurence Equilbey, ha cantat *La Creació* de Haydn als Estats Units, França, Taiwan i Espanya. La temporada 2018/19 va cantar *Don Giovanni* a Pequín i l'any 2019 va debutar al Teatro alla Scala de Milà. Debuta al Gran Teatre del Liceu.

**CAST.** Nacido en Austria, estudió en la Universidad de Música y Artes Dramáticas de Graz y luego en Viena, donde trabajó con Karlheinz Hanser. Debutó en Viena interpretando a Papageno (*La flauta mágica*) y Harlequin (*Ariadne auf Naxos*) en Múnich. Dirigido por Laurence Equilbey, ha cantado *La Creación* de Haydn en Estados Unidos, Francia, Taiwán y España. La temporada 2018/19 cantó *Don Giovanni* en Pequín y, en 2019, debutó en el Teatro alla Scala de Milán. Debuta en el Gran Teatre del Liceu.



## James Vaughan

Pianista

**CAT.** Va estudiar a la Royal Irish Academy of Music de Dublín, seguidament es va formar en Musicologia i Composició al Trinity College de la mateixa ciutat, i va continuar els estudis amb Norma Fisher a Londres i amb Riccardo Brengola a Roma. Ha treballat amb directors com Claudio Abbado, Zubin Mehta, Georges Prêtre o Nikolaus Harnoncourt, i amb cantants com Plácido Domingo, Josep Carreras, Anna Netrebko, Angela Gheorghiu o Jonas Kaufmann. Va debutar al Gran Teatre del Liceu la temporada 2005/06 al recital de Barbara Frittoli.

**CAST.** Estudió en la Royal Irish Academy of Music de Dublín; seguidamente, se formó en Musicología y Composición en el Trinity College de la misma ciudad; y continuó sus estudios con Norma Fisher en Londres y con Riccardo Brengola en Roma. Ha trabajado con directores como Claudio Abbado, Zubin Mehta, Georges Prêtre o Nikolaus Harnoncourt, y con cantantes como Plácido Domingo, Josep Carreras, Anna Netrebko, Angela Gheorghiu o Jonas Kaufmann. Debutó en el Gran Teatre del Liceu la temporada 2005/06 en el recital de Barbara Frittoli.

## Relació personal Gran Teatre del Liceu

### DIRECCIÓ GENERAL

**Valentí Oviedo**

#### Secretaria de direcció

Ariadna Pedrola

#### Assessoria jurídica

**Elionor Villén**

Anna Ferrando

Gemma Porta

### DIRECCIÓ ARTÍSTICA I PRODUCCIÓ

**Víctor García de Gomar**

Leticia Martín

#### Planificació

Yolanda Blaya

#### Contractació i figuració

Albert Castells

Meritxell Penas

#### Producció executiva

Sílvia Garcia

Joan Rimbau

#### Producció d'esdeveniments

Muntsa Inglada

Deborah Tarridas

#### Sobretítols

Anabel Alenda

Gloria Nogué

### DIRECCIÓ MUSICAL

**Josep Pons**

**Conxita Garcia**

**Antoni Pallès**

Josep M. Armengol

Agnès Pérez

Núria Piquer

#### Arxiu musical

Josep Carreras

Elena Rosales

#### Mestres assistents musicals

Rodrigo de Vera

Vanessa García

David-Huy Nguyen-Phung

Jaume Tribó

Véronique Werklé

#### Regidoria musical

Lluís Alsius

Luca Ceruti

Micky Galindo

Sebastián Popescu

#### Orquestra

Kai Gleusteen

Oscar Alabau

Olga Aleshinski

Oriol Algueró

César Altur

Andre Amador

Joaquín Arrabal

José Barcero

Sandra Luisa Batista

Joan Andreu Bella

Lluís Bellver

Francesc Benítez

Jordi Berbegal

Josep M. Bernabeu

Claire Bobij

Kostadin Bogdanoski

Bettina Brandkamp

Esther Braun

Merce Brotons

Pablo Cadenas

Javier Cantos

Josep Antón Casado

Andrea Ceruti

J. Carles Chordà

Carles Chordà

Francesc Colomina

Albert Coronado

Charles Courant

Savio de la Corte

Birgit Euler

Juan Pedro Fuentes

Alejandro Garrido

Gabriel Graells

Juan González Moreno

Ródica Mónica Harda

Piotr Jeczmyk

Lourdes Kleykens

Aleksandar Krapovskii

Magdalena Kostrzewska

Émilie Langlais

Paula Lavarías

Francesc Lozano

Jing Liu

Kalina Macuta

Sergii Maiboroda

Darío Mariño

Enric Martínez

Jorge Martínez

Manuel Martínez

Juanjo Mercadal

Jordi Mestres

Aleksandra Miletic

Albert Mora

David Morales

Liviu Morna

Salomé Osca

Mihai Morna

Emili Pascual

Ma Dolors Paya

Enric Pellicer

Raúl Pérez

Cristoforo Pestalozzi

Ionut Podgoreanu

Alexandre Polonski

Sergi Puente

Annick Puig

Ewa Pyrek

Joan Renart

Ma José Rielo

Artur Sala

Guillermo Salcedo

Fulgencio Sandoval

Cristian Sandu

João Seara

Javier Serrano

Oleg Shport

João Paulo Soares

Oksana Solovieva

Juan M. Stacey

Barbara Stegemann

Raul Suárez

Renata Tanellari

Guillaume Terrail

Franck Tollini

Yana Tsanova

Marie Vanier

Bernardo Verde

Jorge Vilalta

Matthias Weinmann

#### Cor

**Pablo Assante**

Alejandra M. Aguilar

Margarita Buendía

José L. Casanova

Alexandra Codina

Xavier Comorera

Miguel Ángel Curras

Dimitar Darlev

Gabriel Antonio Diap

Mariel Fontes

María Genís

Elisabeth Gillingm

Ignasi Gomar

Oihane González de Vinaspre

Olatz Gorrotxategi

Lucas Groppo

Gema Hernández

Andrés Omar Jara

M. Carmen Jiménez

Sung Min Kang

Yordanka Leon

Graham Lister

Raquel Lucena

Mónica Luezas

Elisabet Maldonado

Aina Martín

Xavier Martínez

Ivo Mischev

Raquel Momblant

Daniel Muñoz

M. Àngels Padró

Plamen G. Papazikov

Eun Kyung Park

Natalia Perelló

Marta Polo

Joan Prados

Joan Josep Ramos

Miquel Rosales

Olga Szabo

Llorenç Valero

Ingrid Venter

Elisabet Vilaplana

Helena Zaborowska

Gisela Zannerini

#### Servei educatiu i El Liceu Apropa

Jordina Oriols

Irene Calvís

Julia Getino

Carles Gibert

Josep Maria Sabench

Pilar Villanueva

### DEPT. COMUNICACIÓ I EDICIONS

**Nora Farrés**

#### Prensa

Joana Lladó

#### Digital

Christian Machío

#### Edicions

Sònia Cañas

#### Arxiu

Helena Escobar

Enric Escofet

#### Producció d'audiovisuals

Clara Bernardo

Berta Regot

Santi Gila

#### Disseny

Lluís Palomar

**DEPT. ECONOMICOFINANCER**

Ana Serrano

Cristina Esteve  
Núria Ribes

**Control econòmic**

M. Jesús Fèlix  
Gemma Rodríguez

**Comptabilitat**

Jesús Arias  
M. José García

**Tresoreria i assegurances**

Jordi Cabrero  
Roser Pausas

**Compres**

M. Isabel Aguilar  
Javier Amorós  
Eva Grijalba  
Anna Zurdo

**DEPT. DE MÀRQUETING I COMERCIAL**

Mireia Martíñez

Montse Cardona  
Jesús García

Teresa Lleal  
Gemma Pujol  
Judith Ruiz

**Abonaments i localitats**

M. Carme Aguilar  
Clara Cebrián  
Aroa Lebron  
Ariadna Porta  
Josefa Padros  
Sonia Puig-Gròs  
Marta Ribas  
Gemma Sánchez  
Berta Simó

**DEPT. DE PATROCINI, MECENATGE I ESDEVENIMENTS**

Helena Roca

Paula Gómez  
Laia Ibarz

Sandra Oliva  
Mireia Ventura

**Esdeveniments**

Isabel Ramón  
Marcos Romero  
Paulina Soucheiron

**DEPT. DE RECURSOS HUMANS I SERVEIS GENERALS**

Jordi Tarragó

**Administració de personal**

Jordi Aymar  
Mercè Siles

**Formació i seguretat i salut laboral**

Rosa Barreda

**Recepció**

Cristina Ferraz

**Servei mèdic**

Mireia Gay

**Seguretat**

Ferran Torres

**Informàtica**

Raquel Boza  
Pilar Foixench  
Raúl López  
Sara Martín

Xavier Massotti

**Instal·lacions i manteniment**

Susana Expósito  
Elena Ferré  
Domingo García  
Isaac Martín

**DEPT. DE RELACIONS INSTITUCIONALS**

Estefania Sort

**Relacions Públiques**

Pol Avinyó  
Yolanda Bonilla  
Laura Prat

**Sala**

Bruna Bassó  
Aina Callau

Marian Casals

Ana López

María Nuño

Xavier Pérez

Marta Pasarín

Alicia Pizcueta

Marc Roucaud

Judith Vila

**DEPT. TÈCNIC**

Xavier Sagrera

**Oficina tècnica**

Marc Comas

Guillermo Fabra

Paula Miranda

Natalia Paradela

Eduard Torrents

**Coordinació escènica**

María de Frutos

Miguel Ángel García

Txema Orriols

**Administració de personal**

Cristina Viñas

Judit Villalmanzo

**Logística i transport**

José Jorge González

Eloi Batalla

Blai Munuera

Lluís Suárez

Diego Raúl Villanueva

**Maquinària**

Albert Anguera

Ricard Anguera

Joan A. Antich

Natalia Barot

Pere Bonany

Albert Brignardelli

Raúl Cabello

Ricard Delgado

Yolanda Escoda

Sebastià Escutia

Emili Fontanals

Àngel Hidalgo

Ramon Llinas

Eduard López

Gonzalo Leonardo López

Francesc X. López

Begoña Marcos

Aduino J. Martíñez

Manuel Martíñez

Roger Martíñez

Eduard Melich

Bautista V. Molina

Albert Pena

Esteban Quífer

Carlos Rojo

Salvador Pozo

Esther Sanclemente

Jordi Segarra

**Luminotècnia**

Susana Abella

Elena Acerete

Ferran Capella

Sergi Escoda

Oriol Franquesa

Jordi Gallues

J. Pere Gil

Anna Junquera

Joaquim Macia

Francesc Macip

Antoni Magrina

Vicente Miguel

Enric Miquel

Alfonso Ochoa

Carles A. Pascua

Robert Pinies

José C. Pita

Ferran Pratdesaba

Josué Sampere

**Tècnica d'audiovisuals**

Jordi Amate

Antoni Arrufat

Guillem Guimerà

Amadeo Pabó

Carles Rabassa

Josep Sala

Antoni Ujeda

Angel Vilchez

**Attrezzo**

Javier Andrés

Stefano Armani

José Luis Encinas

Montserrat Gandia

Emma García

Miguel Guillén

Antoni Lebrón

Ana Pérez

Lluís Rabassa

Cristina Regueras

Jaume Roig

Josep Roses

Mariano Sánchez

Vicente Santos

**Regidoria**

Llorenç Ametller

Immaculada Faura

Xesca Llabrés

Jordi Soler

**Sastreria**

Rui Alves

Alejandro Curcó

Rafael Espada

David Farré

Cristina Fortuny

Carme González

Esther Linuesa

Jaime Martíñez

Dolors Rodríguez

Gloria Royo

Javier Sanz

Montserrat Vergara

Ana Sabina Vergara

Alba Viader

Patricia Víguer

Eva Vilchez

**Caracterització**

Susana Ben Hassan

Monica Núñez

Liliana Perena

Miriam Pintado

Núria Valero

**Direcció / Dirección**

Nora Farrés

**Coordinació / Coordinación**

Sònia Cañas i Helena Escobar

**Col·laboradors en aquest programa /  
Colaboradores en este programa**

Albert Galceran

**Disseny original / Diseño original**

Bakoom Studio

**Disseny / Diseño**

Minimilks

**Copyright 2021:**

Gran Teatre del Liceu sobre tots els articles d'aquest programa i fotografies pròpies  
Gran Teatre del Liceu sobre todos los artículos de este programa y fotografías propias

**Informació sobre publicitat i Programa de Patrocini i mecenatge /  
Información sobre publicidad y Programa de Patrocinio y mecenazgo**

liceubarcelona.cat / mecenes@liceubarcelona.cat / 93 485 86 31

**Comentaris i suggeriments / Comentarios y sugerencias**

edicions@liceubarcelona.cat

**La Fundació del Gran Teatre del Liceu és membre de /  
La Fundación del Gran Teatro del Liceu es miembro de**



**El Gran Teatre del Liceu ha obtingut les certificacions /  
El Gran Teatre del Liceu ha obtenido las certificaciones**

EMAS (Ecomanagement and Audit Scheme)

ISO 14001 (Sistema de gestió ambiental)

ISO 50001 (Sistema de gestió energètica)

Distintiu de garantia de qualitat ambiental



Liceu

175

175

Opera  
Barcelona